

KOMMUN-
FÖRBUNDET

LIVSKRAFTS- OCH VÄLFÄRDSKOMMUNENS FÖRSTA STEG

Kommunförbundets årsberättelse 2023

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET

En av Finlands mest inflytelserika intresseorganisationer.

Alla Finlands 309 kommuner och städer är medlemmar i Kommunförbundet. Också landskapsförbunden, de övriga samkommunerna samt kommunalt anknutna aktiebolag omfattas av verksamheten.

140 toppexperter inom följande områden: juridik, ekonomi, livskraft, demokrati, miljö, informationssamhället, utbildning, kultur osv.

Kärnuppgifterna är att trygga och utveckla kommunernas och städernas verksamhetsbetingelser genom intressebevaknings- och rådgivningstjänster.

Vi **bevakar kommunernas intressen** genom proaktiv, kunskapsbaserad påverkan i rätt tid. Vi känner kommunernas behov av intressebevakning, vi konsekvensbedömer beslut och främjar kommunernas intressen i beslutsfattandet på nationell och internationell nivå. Vi arbetar med utveckling som stöder våra intressebevakningsmål.

Vi ger kommuner och övriga kunder **råd och vägledning** i frågor som gäller samtliga sektorer. Våra sakkunniga har bred kännedom om offentlig förvaltning och gedigen kompetens i kommunsektorns specialfrågor.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI

Kommunförbundets strategi ”Kommunernas inflytelserika partner” drar upp riktlinjerna för förbundets prioriteringar och mål. Strategin ger riktlinjerna för förbundets viktigaste åtgärder inom intressebevakningen och utvecklingen samt förnyelsen inom förbundet.

Kommunförbundets mission

Kommunerna skapar förutsättningar för kommuninvånarnas välfärd. Kommunförbundet arbetar för att kommunerna ska lyckas med sina uppgifter.

Kommunernas inflytelserika partner

Kommunförbundet vill vara en inflytelserik partner för kommunerna, genom att skapa en hållbar grund för kommunernas arbete och välfärd, fungera som samhällelig vägvisare och låta de olika kommunerna få sin röst hörd. För att lyckas med detta behövs ny kompetens, beaktande av kommunernas olikheter och ett proaktivt arbetssätt. Kommunförbundet vill också vara en organisation med förmåga till förändring, stabil ekonomi och en arbetsplats där man mår bra.

Våra värderingar och viktiga verksamhetsprinciper

Steget före: Vi är en inflytelserik intressebevakare och vägvisare i diskussionen om kommunerna. Vi förutser samhällsförändringar och utvecklar effektfulla lösningar för att kunna påverka beslutsfattare och stödja kommunerna. Vi binder starka partnerskapsband. Vi lyfter bättre fram vår kompetens och följer upp våra framgångar.

Samarbete över gränserna: Vårt inflytande bygger på arbetet med nätverken och utgår från mångfalden hos kommunerna. Vi drar nytta av medlemskommunernas, de olika nätverkens och intressentgruppernas kunskaper. Vi stöder gränsöverskridande samarbete mellan olika sektorer, mellan kommuner och välfärdsområden, och kommuner och staten. Vi vårdar vår kundförståelse och ser till att våra kunder är tillfredsställda. Vi beaktar den komplexa kommunsektorn i främjandet av strategiska mål.

Nyskapande kultur: Vi har förmåga att förnya oss och vi är en organisation där man mår bra. Vi uppdaterar och utvecklar vår kompetens.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Under 2023 togs de första stegen mot de nya livskrafts- och välfärds kommunerna i och med överföringen av social- och hälsovårdens och räddningsväsendets uppgifter från kommunerna till välfärdsområdena. Det gångna året har sett kommunerna ta till sig sin nya roll inom välfärden, stärka samarbetet och kontaktytorna med välfärdsområdena samt bygga den nya livskraftskommunen. År 2025 växer kommunernas betydelse ytterligare som garant för hela landets framgång i och med att de tar över ansvaret för arbets- och närings tjänsterna samt integrationen.

Samtidigt fortsätter skillnaderna mellan kommunerna att öka, medan ekonomin blir svagare och befolkningsutvecklingen tvingar alla kommuner att fatta beslut som säkerställer och utvecklar tjänsterna, invånarnas välfärd och regionens livskraft också i framtiden. Kommunförbundet är en samhällsaktör som arbetar för att kommunerna ska lyckas med sina uppgifter och stöder kommunerna och städerna på bred front.

Riksdagsvalet hölls våren 2023 och efter det fördes förhandlingar om regeringsprogrammet där också riktlinjerna för kommunernas

VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD

utveckling de närmaste fyra åren fastställdes. Kommunförbundet hade som mål att den nya regeringen litar på kommunernas förmåga att agera lokalt och främja sina invånares och sitt områdes intressen. I regeringsprogrammet som kom ut till midsommaren skrevs det in flera mål som kommunerna anser vara viktiga.

För kommunerna var de viktigaste målen i regeringsprogrammet löften om uppluckring av normer och revidering av finansieringssystemet.

I vår sändning Godmorgon kommuner i juni 2023 bedömdes det nya regeringsprogrammet vara positivt ur kommunernas synvinkel. Formuleringarna om den kommunala självstyrelsen och kommunernas betydelse som skrivits in i programmet kunde mycket väl öka kommunernas förtroende för staten, och diskussionen om olika städer och kommuner kunde i bästa fall bli mer mångsidig. Vi kunde rentav se inledningen av en helt ny era i förhållandet mellan staten och kommunen och den kommunala självstyrelsen.

I november 2023 drabbades denna optimism av ett hårt slag när finansministeriet uppdaterade vårdreformens överföringskalkyler och meddelade att statsandelarna måste skäras ner ytterligare för att reformen ska bli kostnadsneutral. Nyheten hade inneburit tilläggsnedskärningar på över 400 miljoner

euro i statsandelarna år 2024. Meddelandet mottogs med bestörtning i kommunerna där de nyss klubbade skatte- och budgetbesluten vattnades ur allvarligt.

Hur förtroendet utvecklas efter detta kommer i hög grad att bero på hur vi samarbetar kring de stora gemensamma utmaningarna och hur uppluckringen av normer framskrider. Kommunerna kommer inte att stå i vägen för normuppluckringen.

Vi inledde redan i november 2023 en egen kampanj för att samla in normer att luckra upp. Syftet var att sporra kommunerna att identifiera och föreslå normer som behöver luckras upp. **När kampanjen avslutades i februari 2024 hade vi fått in över 500 förslag om normer att luckra upp och nästan 60 förslag om olika försök.**

Kommunförbundet och kommunerna tror att med lite svängrum i sätten att tillhandahålla tjänster kan verksamheten och beslutsfattandet i kommunerna bli smidigare, effektfullare, flexibla och kreativare. Kommunerna verkar alltid för sina invånares och sitt områdes bästa. Kommunförbundets 140 sakkunniga verkar i sin tur för städernas och kommunernas bästa.

Minna Karhunen,
Kommunförbundets verkställande direktör

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Riksdagsvalet 2023 hölls på våren och efter det fördes förhandlingar om regeringsprogrammet där också riktlinjerna för kommunernas utveckling de närmaste fyra åren fastställdes. Kommunförbundet hade som mål att den nya regeringen skulle lita på kommunernas förmåga att agera lokalt och främja sina invånares och sitt områdes intressen. I regeringsprogrammet, som kom ut till midsommaren, skrevs det in flera mål som kommunerna anser vara viktiga.

Intressebevakningen kring regeringsprogrammet fokuserade på vikten av att trygga de alltmer olika kommunernas livskraft mitt i de stora reformerna. Ett regelverk som tillåter lokala lösningar och ett uppdaterat finansieringssystem röjer vägen mot livskraftiga kommuner.

Kommunernas mål för regeringsprogrammet utarbetades redan år 2022 i samarbete med våra kommunala nätverk och politiska beslutsfattare. Vi gav målen mycket stor spridning i form av kampanjer både i traditionella och sociala medier. Målen presenterades också vid flera evenemang och möten.

Vi hördes sammanlagt 11 gånger i arbetsgrupperna som beredde regeringsprogrammet. Vi

svarade på många förfrågningar och bedömde målens ekonomiska effekter.

Arbetet ledde till att helhetsbilden i regeringsprogrammets kommunpolitik i flera avseenden motsvarar Kommunförbundets strategiska mål. Kommunernas viktiga roll i samhället erkänns och kommunernas mångfald är en resurs. Insikt om att städer, stadsregioner, regionstäder, landsbygdskommuner och skärgårdskommuner är olika och att de har olika behov. Målet att säkerställa den fria kommunala självstyrelsen nämns också i regeringsprogrammet.

För kommunerna är de viktigaste målen i regeringsprogrammet löften om en uppluckring av stela normer och en revidering av finansieringen.

Andra viktiga omnämnanden är kommunernas och välfärdsområdenas samarbete och kontaktyternas flexibilitet samt att möjliggöra lokala avtal om organiseringen av uppgifterna. Dessutom förbinder sig staten att kompensera kommunerna för de nya uppgifter och skyldigheter som åläggs dem samt för eventuella utvidgningar av uppgifterna genom att finansiera uppgifterna och skyldigheterna fullt ut eller genom att avveckla

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Totalt 177 av de invalda i riksdagsvalet i april 2023 är fullmäktigeledamöter i sin hemkommun. Andelen företrädare för "kommunpartiet" ökade från förra valets 85,5 procent till 88,5 procent. Andelen riksdagsledamöter som sitter i kommunfullmäktige har ökat varje valperiod sedan 1996. Uppgifterna framgår av Kommunförbundets analys som belyste och tog upp till offentlig debatt de dubbla och tredubbla roller som beslutsfattare har på olika förvaltningsnivåer. De samhälleliga förtroendeuppgifterna koncentreras till samma personer, och att uppdragen anhopas har nu blivit mer uppenbart, då förtroendevalda har valts också till välfärdsområdena.

I februari 2023 var det ett år sedan kriget i Ukraina bröt ut. Kommunförbundet rekommenderade kommunerna att visa sitt stöd för Ukraina på årsdagen. Enligt en enkät hade över 70 kommuner för avsikt att visa sitt stöd: en tredjedel av de kommuner som besvarade enkäten uppgav att de visar sitt stöd genom att hissa Ukrainas flagga. Övriga sätt att delta var bland annat att placera symboler med färgerna på Ukrainas flagga i offentliga lokaler, upplysning av betydande byggnader och ordnande av en tyst minut vid olika verksamhetsställen. Ljusdemonstrationer och fredsmarscher samt olika insamlingar nämndes också i svaren. Enkäten genomfördes nu för andra gången, i större omfattning i slutet av 2023.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

andra skyldigheter. Regeringen lovade främja fasitghetsskattereformen. Regeringen lovade också se till att finansieringen av, styrsystemet för och lagstiftningen om kundservicen i samband med de arbets- och näringstjänster som överförs till kommunerna tryggar kommunernas faktiska möjligheter att lyckas lösa matchningsproblemen på det sätt som incitamentsystemet förutsätter.

Det kan också anses vara lovande att skrivningarna om att avveckla hindren för dataflödet följer Kommunförbundets, FPA:s, Statistikcentralens, Skatteförvaltningens, Pensionsskyddscentralens och Hyvil Ab:s gemensamma ställningstagande till regeringsprogrammet.

I regeringsprogrammet skrevs också att kommunernas uppgifter inte överförs till välfärdsområdena och att det ska gå att avtala om uppgifterna flexibelt med beaktande av regionala skillnader. Dessa skrivningar är viktiga till exempel för ett fungerande miljö- och hälsoskydd som hör till de tjänster som sköts mest effektivt och kostnadseffektivt på det regionala och lokala planet.

En besvikelse var dock att utnyttjandet av anknutna enheter begränsades i skrivningarna. I

regeringsprogrammet ingår målet att begränsa användningen av anknutna enheter bland annat genom att införa en minimiägarandel om 10 procent och avgränsa användningen av sådana bolag i vissa sektorer.

Kommunförbundet har vädjat till regeringen att ompröva regeringsprogrammets skrivelser om anknutna enheter. Den faktiska effekten av de föreslagna förändringarna skulle ur marknadens synvinkel vara liten, men de skulle på ett orimligt sätt drabba ett stort antal små kommuner. Om regleringen framskrider enligt regeringsprogrammets skrivelser måste kommunerna vidta omfattande ägararrangemang i befintliga bolag eller återgå till att sköta verksamheten i egen regi. Kostnaderna för åtgärderna kan dessvärre överskrida nyttan.

Orpos regeringsprogram var som helhet förhållandevis fördelaktigt från kommunernas synvinkel. Tolkningen och genomförandet avgör hur väl målen uppnås och redan i slutet av 2023 började en del utmaningar komma fram. Kommunförbundet fortsätter sitt påverkansarbete för att framskrida i en gynnsam riktning med de mål som är viktiga för kommunerna.

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Det förändrade säkerhetsläget påverkar också kommunerna. Kommunförbundet stöder kommunerna i informationsutbytet, erbjuder anvisningar, upprätthåller ett beredskapsnätverk, deltar som en central aktör och bevakar kommunernas intressen i lagstiftningsprojekt kring beredskap. På Kommunförbundets förslag preciserades definitionen av aktörer i NIS-regleringen så att kommunfältet behandlas jämnt inom tillämpningsområdet. Kommunernas kärnverksamhet lämnades utanför direktivet. Kommunförbundet påverkade också innehållet i den nationella evakueringsanvisningen särskilt till de delar som gäller aktörernas ansvar.

Vi påskyndade också uppdateringen av [offentlighetslagen](#) i fråga om kommunernas beredskapsplaner och gav kommunerna anvisningar om att se över sina beredskapsplaner och deras offentlighet.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

FÖRTROENDET FÖR KOMMUNERNA ÄR GRUNDEN FÖR EN LYCKAD NORMUPPLUCKRING

I regeringsprogrammet sägs att den statliga styrningen av kommunerna ska utvärderas och förnyas under regeringsperioden. Den grundläggande principen är en styrning som bygger på effektivitet och målinriktning och som stöder sig på framför allt partnerskap.

”För detta ändamål inleder regeringen ett avregleringsprogram för den kommunala sektorn. Till programmet kopplas i tillämpliga delar all sektorslagstiftning som styr kommunerna. Dimensioneringen av kommunernas verksamhet och uppgifter reduceras och den detaljerade regleringen av genomförandet minskas. Som en del av programmet genomförs olika kommunvisa och områdesspecifika försök med hjälp av vilka man prövar minsta möjliga normstyrning, dock utan att äventyra vars och ens grundlagsenliga rätt till service.” (Citat från regeringsprogrammet)

Finansministeriet inledde avvecklingen av normer med att 28.11.2023–16.2.2024 samla

in idéer om sådana uppgifter och tjänster där kommunerna kunde ges utökad egen prövningsrätt genom en uppluckring av den detaljerade regleringen. Man kunde också föreslå olika kommunförsök.

Kommunförbundet inledde en egen norminsamlingskampanj redan tidigare, 1.11.2023. Syftet var att sporra kommunerna att identifiera och föreslå normer som behöver luckras upp. Under kampanjen, från november till februari, publicerade vi många exempel på normer som kunde luckras upp för att väcka diskussion, vi behandlade temat i alla våra kommunala nätverk, beredde material som hjälpte kommunerna att självmant identifiera normer som styr verksamheten, vi reste till kommunerna för att tala om saken och betona temat i alla sammanhang.

Verkställande direktör Minna Karhunen gav kampanjen sitt ansikte i en videoserie som publicerades i sociala medier. Videon illustrerar hur mekaniskt normer påverkar problemlösning och gav exempel på stela normer.

När kampanjen avslutades i februari 2024 hade vi fått in över 500 förslag om normer att luckra upp och nästan 60 förslag om olika försök.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

De inkomna förslagen var mångskiftande. Förslagen fördelade sig enligt följande:

- 27 % fostran och utbildning
- 14 % demokrati, beslutsfattande och förvaltning
- 12 % miljöskydd och miljö- och hälsoskydd
- 12 % markanvändning, planläggning och byggande
- 11 % AN-tjänster

Vad är en norm?

Normer är detaljerade bestämmelser som staten fastställt för kommunerna. Normer är förordningar och regler som kommunen ska följa oberoende av hur förnuftigt det är ur en lokal synvinkel. Normer för ofta med sig administration och byråkrati som slukar tid och pengar.

Varför normer inte förbättrar världen

- Normer riktar verksamheten också där det inte behövs: Helsingfors och Pello ska följa samma normer oberoende av omständigheter. Normerna utgår ifrån att den dagliga verksamheten är likadan i Pello och Helsingfors.
- Normerna medför också överlappande administrativt arbete. Detaljerade normer binder resurser och det kan minska den tid man kan avsätta på kundservice eller utvecklingsarbete.
- Normerna beaktar inte verkligheten, till exempel tillgången till arbetskraft.
- Att följa normer kräver tid och pengar som kunde användas för själva verksamheten.
- Tillgången till resurser för att uppfylla normerna säkerställs inte, utan kommunerna förväntas åstadkomma mer för samma slant, vare sig det är realistiskt eller ej.

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Europarådets människorättsdag ordnades i Åbo 4.5.2023 med temana resiliens och kommuninvånarnas delaktighet. I egenskap av arrangör var det viktigt för Kommunförbundet att kommunernas arbete för mänskliga rättigheter uppmärksammas bättre än tidigare. Europarådets dag för mänskliga rättigheter var en del av en europeisk kampanj som har som syfte att lyfta fram Europarådets roll som väktare av de grundläggande rättigheterna. Evenemanget organiserades förutom av Kommunförbundet även av Utrikesministeriet, Människorättscentret, Åbo stad och Åbo Akademi. I ungdomsevenemanget medverkade Åbos uppsökande ungdomsarbete, föreningen Valo-Valmennus rf, Polisen, Tukenasi ry, Sateenkaari Koto ry, Turun seudun kehitysvammaisten tuki ry, Åbonejdens Seta rf och fritidsklubben Tyt-töjen talo.

Kommunernas kulturstatistik, tjänsten KULTTI, öppnades i slutet av 2023. I projektet 2021–2023 fastställdes en gemensam kunskapsbas för kulturen för kommunerna och en elektronisk plattform skapades där kommunspecifika uppgifter fritt kan användas och granskas. En tvåårig finansiering för en fortsättning på KULTTI-projektet beviljades i slutet av 2023.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

REFORMEN AV KOMMUNERNAS FINANSIERINGSSYSTEM INLEDDES

Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes i augusti 2023. Enligt Orpos regeringsprogram ska en övergripande översyn av den kommunala finansieringen och statsandelssystemet genomföras så att de motsvarar kommunernas nya roll och läget efter att social- och hälsovårdsreformen trätt i kraft och arbets- och näringsreformen genomförts. Till vår besvikelse begränsades reformen som inletts under ledning av kommunminister Ikonen till att gälla enbart statsandelssystemet och endast den halvan som administreras av finansministeriet.

Vi inledde arbetet kring den omfattande finansierings- och statsandelsreformen bland annat genom att öka förståelsen för behovet av en reform av finansieringssystemet och dess effekter, och vi inkluderade kommunerna att delta i beredningen.

I det sammanhanget inleddes i oktober en serie direktsändningar (Taloustorstai EXTRA) för alla sakkunniga i kommunerna med

intresse för revideringen av finansieringssystemet. De månatliga morgonsändningarna med låg tröskel samlade varje gång drygt 200 intresserade deltagare.

Utöver detta samlade vi intresserade ekonomiexperter i kommunerna till en Reformgrupp till stöd för reformarbetet. En [webbplats](#) lanserades kring temat, samt en bloggserie om finansieringsreformen (Rahoitusremppa).

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Vi samarbetade med Ålands kommunförbund för att säkerställa att Ålands 16 kommuner blir fullvärdiga medlemmar i Kommunförbundet. Kommunerna på Åland blev fullvärdiga medlemmar i Kommunförbundet och deras medlemsavgift är lika stor som medlemsavgiften för medlemskommunerna på fastlandet.

I november-december 2023 utförde vi tillsammans med MDI en omfattande enkät, ”Hur pulserar din kommun”. Av de 1101 enkättagarna uppskattade sammanlagt 82 procent att social- och hälsovårdsreformen i ganska stor eller i mycket stor utsträckning innebär utmaningar för den egna kommunens verksamhetsförutsättningar. Utöver vårdreformen är de kommunala beslutsfattarna och tjänsteinnehavarna mest oroad över de demografiska förändringarna. Av de tillfrågade nämnde 81 procent demografiska förändringar som en utmaning för kommunen. En åldrande befolkning innebär också svårigheter att hitta kompetent arbetskraft. Den här oron uttrycktes av 76 procent av enkättagarna. Eftersatta reparationer för fastigheter och infrastruktur samt den egna kommunens finansiella situation fanns också bland de fem största orosmomenten.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

År 2023 inleddes övertagandet av en ny roll inom kommunsektorn då social- och hälsovårdens och räddningsväsendets tjänster överfördes till välfärdsområdena i början av året. Ändringen synliggjorde nya frågor som måste lösas under året. Detta framkom till exempel i enkäter enligt vilka de kommunala beslutsfattarna ansåg att social- och hälsovårdsreformen medförde en betydligt större utmaning för den egna kommunens verksamhetsförutsättningar i november-december än på sensvåren 2023.

I Kommunförbundets enkät [Kommunpuls](#) i april-maj bedömde 52 procent av beslutsfattarna att social- och hälsovårdsreformen är en utmaning med tanke på situationen i den egna kommunen. I november-december svarade hela 82 procent jakande på samma fråga.

När social- och hälsovårdsreformen trädde i kraft började många återverkningar gradvis synas i kommunerna. Det finns ett behov av att se över kommunernas finansieringssystem i sin helhet, men också ett förändringstryck på servicestrukturen och fastigheterna som blir tomma. Dessutom behöver kontaktytorna mellan kommunerna och välfärdsområdena fortfarande klarläggas.

KOMMUNERNAS BLACK FRIDAY: JUSTERINGEN AV ÖVERFÖRINGSKALKYLerna FÖR SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN CHOCKADE KOMMUNERNA

En av årets mest häpnadsväckande händelser som kraftigt skakade kommunerna inträffade i november. Bara några timmar efter kommunernas beslut om skattesatserna 2024 justerade Finansministeriet social- och hälsovårdsreformens överföringskalkyler med de slutliga skatteuppgifterna och meddelade att statsandelen måste skäras ned ytterligare för att reformens kostnadsneutralitet ska kunna uppnås.

Nyheten innebar tilläggsnedskränningar på över 400 miljoner euro i statsandelarna för 2024. Det här mottogs med bestörtning i kommunerna då skatte- och budgetbeslutet som fullmäktige just klubbade urvattnades allvarligt.

Kommunförbundet reagerade omedelbart och omfattande i olika kanaler. Detta ledde till att Finansministeriet redan några dagar efter den chockerande nyheten meddelade att tilläggsnedskränkningarna kommer att periodiseras till

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Tillsammans med flera aktörer arbetade vi för att det i regeringsprogrammet skrevs in ett mål om att 5–10 procent av invandrarna ska integreras på svenska. Skapandet av fungerande svenskspråkiga integrationsvägar i tvåspråkiga områden har varit ett viktigt tema för Kommunförbundet i flera år.

Vi grundade ett juristnätverk för kommunala jurister. Nätverket träffas på distans fyra gånger om året och behandlar aktuella teman inom kommunal juridik.

Vi uppdaterade [mallen för förvaltningsstadga](#) 2023 så att den motsvarar kommunernas nya struktur och uppgifter.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

2025–2027. Dessutom kunde vi aktivt lyfta fram frågan i den offentliga debatten: vår reaktion gav flera tiotals träffar i nyhetsskannaler och sociala medier.

Vi lyfte starkt fram att vi inte godkänner överraskande tilläggsnedsckärningar och vi betonade att periodisering och uppskjutande av nedsckärningarna endast är ett tillfälligt plåster på såren för kommunerna. Vi lyfte även fram att staten är en betydligt mer befogad och stabil aktör än den lokala förvaltningen att täcka de ekonomiska konsekvenserna av denna oförutsedda tilläggsnedsckärning och att hitta lösningar för detta. För kommunerna skulle tilläggsnedsckärningen innebära att de måste göra besparingar i bland annat bildningstjänsterna och främjandet av sysselsättningen och livskraften.

FASTIGHETSTSUNAMIN SOM HOTAR KOMMUNERNA MEDFÖRDE ARBETE

De framtida kostnaderna för och användningen av fastigheterna inom social- och hälsovården är en ekonomisk börda i många kommuner som dessutom grunnsar över skolbyggnadernas kvalitet och antal. Renoveringar och investeringar i kommunernas

byggnadsbestånd styrs också av EU:s energidirektiv.

I början av 2023 övergick de kommunägda lokalerna till välfärdsområdena. Hyresavtal ingicks mellan välfärdsområdet och kommunen för förvaltning av de verksamhetslokaler som används inom social- och hälsovården och räddningsväsendet. Avtalet gäller åtminstone till den 31 december 2025. Dessutom överfördes hyresavtal som tidigare ingåtts av kommunerna till välfärdsområdena. Välfärdsområdena förhandlar med kommunerna om nya hyresavtal och hyresnivåer från och med 2024.

Lösningarna som man kommit överens om i förhandlingarna påverkar handlingsutrymmet i den kommunala ekonomin i flera årtionden. I och med lösningarna för välfärdsområdenas servicenät står kommunerna inför en betydande utmaning då ett stort antal fastigheter inom social- och hälsovården och räddningsväsendet kommer att stå tomma. Förändringen inverkar negativt på särskilt de mindre kommunerna.

Vi genomförde [en enkät](#) hösten 2023 för att utreda detta. Kommunerna som svarade uppskattade att inom social- och hälsovården

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Vi utvecklade kommunledningen så att den blir mer strategisk, verkningsfull, hållbar och interaktiv. Detta genomfördes inom ramen för nätverksprojektet Nya generationens organisationer och ledning, Strategisk ledning av SDG-målen i sex städer, certifierade KPJ-, KJ- och EKJ-utbildningar i ledarskap samt kommunledningens spetsevenemang under Kommunordförandegarna och Kommundirektörsdagarna.

Vi genomförde aktivt de koncept som vi utvecklat för att möjliggöra digitalisering i kommunerna och kollegialt stöd i anslutning till digitaliseringen. Som exempel kan nämnas Digisumpit-teamsmöten varje torsdag morgon, Kommunernas digitaliseringsvecka i juni och ett digitalt nätverksprojekt i samarbete med FCG. Under digitaliseringsveckan nådde vi cirka 2 000 deltagare. Digisumpit hade sammanlagt cirka 4000 besökare från cirka 180 kommuner och i det digitala nätverksprojektet medverkade 23 kommuner.

Vi har tillsammans med flera organisationer arbetat för att lösa utmaningarna i fråga om datarörligheten. Den är viktig för att samhället ska kunna dra nytta av digitaliseringen på bred front. I regeringsprogrammet nämns temat flera gånger bland annat i samband med normavvecklingen inom digitalisering och undanröjandet av hinder för rörlighet.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

och räddningsväsendet kommer omkring 780 lokaler (ca 2,1 milj. bostadsyta, m²) att stå tomma och att omkring 226 miljoner euro i hyresinkomster går förlorade per år. Det utgör ungefär 30 procent av det antal lokaler som kommunerna hyr ut till välfärdsområdena.

År 2024 inleder Kommunförbundet tillsammans med FCG nätverksprojektet [Kunnat ja kiinteistöt -verkostohanke](#), där kommunerna får stöd för att förvalta sina fastigheter.

ARBETET MED KONTAKTYTOR FORTSATTE AKTIVT

Vi fortsatte projektet med förändringsstöd för kommunernas och välfärdsområdenas kontaktytor för att bygga upp samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena och stödja bildandet av strukturer som stöder samordningen. Från och med ingången av 2023 genomfördes och finansierades projektet förutom av Social- och hälsovårdsministeriet även av Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab som inledde sin verksamhet vid ingången av 2023.

Huvudteman för projektet för kontaktytor 2023 var de allmänna verksamhetsmodeller-

na och ledningsstrukturerna för samarbetet, främjande av välfärd och hälsa, bildning och social- och hälsovård, främjande av sysselsättningen, invandring och integration, beredskap och inre säkerhet. Vi stödde planeringen och genomförandet av kommunernas och välfärdsområdenas samarbetsstrukturer, verksamhetsmodeller och arbetsfördelning också i fråga om nya teman som lyfts fram. Genom vår verksamhet nådde vi ledande tjänsteinnehavare, förtroendevalda och ledningen, cheferna och sakkunniga som ansvarar för kontaktytorna.

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Ändringen av gruvlagen gav kommunerna befogenhet att besluta om lokalisering av gruvor inom sitt område. Lagändringen trädde i kraft 1.6.2023 och Kommunförbundet har varit med och arbetat för en ändring av lagen. Lagen om gruvmineralskatt godkändes 3.3.2023 och trädde i kraft 1.1.2024. Den årliga skatteintäkten av gruvmineralskatten beräknas uppgå till cirka 25 miljoner euro, varav kommunernas andel är 15 miljoner euro. Skatteintäkterna inflyter till de 45 kommuner inom vars områden gruvan ligger. I kommuner med stora metallmalmsgruvor (bland annat Sodankylä, Sotkamo, Keminmaa och Kittilä) har skatteintäkterna uppskattats vara relativt stora i förhållande till kommunens övriga skatteinkomster.

Som stöd för verkställigheten av den nya bygglagen, som träder i kraft i början av 2025, inrättades ett projekt som inleddes i maj 2023. Projektets syfte är att erbjuda kommunernas byggnadstillsyn vägledning och stöd i uppgifter som hänför sig till verkställigheten av bygglagen genom utbildning, workshoppar och handböcker.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Under året kartlade vi lägesbilden för kommunernas och välfärdsområdenas samarbete genom olika enkäter som riktades till bland annat kommunledningen, välfärdsområdesledningen och landskapsförbundens representanter. Dessutom genomförde vi enkäter om lägesbilden avseende elevhälsan, beredningen av familjecentralerna och främjandet av invandringen och integrationen.

Våren 2023 gjorde vi kommun- och regionbesök där vi träffade ett stort antal representanter för kommunerna och välfärdsområdena. Besöken gav en lägesbild av arbetet med kontaktytorna och aktuella frågor om samarbetet i kommunerna och regionerna. Under kommun- och regionbesöken fick vi också ökad kunskap om arbetet med kontaktytorna bland kommunernas och välfärdsområdenas sakkunniga. I samband med rapporten om regionbesöken uppdaterade vi också rekom-

mendationerna för samarbetet mellan kommunerna och välfärdsområdena som hade publicerats i juli 2022.

Vi sammanställde synpunkter och behov som representanterna för kommunerna och välfärdsområdena lyft fram i samband med olika evenemang. Under året ordnade vi bland annat ett tjugotal forum för kontaktytor där vi behandlade olika relaterade teman i form av sakkunniganföranden, god praxis i välfärdsområdena och kommunerna samt paneldiskussioner. I fråga om arbetet med kontaktytorna för sysselsättningen var vår verksamhet kopplad till den nationella beredningen av reformen av AN-tjänsterna 2024 och särskilt till verksamheten som bedrevs av beredningsgruppen för social- och hälsovårdens kontaktytor (Arbets- och näringsministeriet).

PLOCK UR VERKSAMHETEN 2023

Kommunförbundet och Rakennustarkastusyhdistyksen (RTY) utarbetade tillsammans den första handboken om tolkning av bygglagen med titeln Bygglagen och byggnadstillsynen. Publikationen har laddats ner över 4 100 gånger.

Alla kommuner ska se över sin byggnadsordning och taxa så att den överensstämmer med bygglagen. Kommunförbundet ordnade 2023 sammanlagt sex workshoppar för kommunernas byggnadstillsynsmyndigheter och två i januari 2024. Av workshopparna gällde sex utarbetandet av byggnadsordning enligt den nya bygglagen och två gällde byggnadstillsynens tillståndsavgifter. I workshopparna behandlades den nya bygglagen och kommunerna upplevde att workshopparna var mycket nyttiga och nödvändiga. Under året ordnades också webinarier.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Beredningen av reformen av AN-tjänsterna 2024 framskred som planerat och snabbt under 2023. Lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om främjande av integration godkändes i mars. Verkställandet av båda lagarna bereddes som en helhet. I fråga om beredningen präglades året starkt av beredningen i anslutning till bildandet av samarbetsområden, dvs. sysselsättningsområden, som kommunerna skulle komma överens om och anmäla till Arbets- och näringsministeriet före utgången av oktober 2023.

I april samlades vi tillsammans med andra riksomfattande aktörer till ett Kick Off-evenemang för reformen i Tammerfors. Ett syfte med evenemanget var att bereda en omfattande nationell handbok för verkställandet till stöd för kommunernas beredning. Under senare delen av våren och början av sommaren utarbetade vi under ledning av Arbets- och näringsministeriet en handbok i två delar som beretts nationellt till stöd för kommunernas beredning. Vi publicerade handboken på vår webbplats. Webbplatsen kring reformen fungerade som grund för förändringsstödet till kommunerna och vår webbsida hade över 42 000 besökare under året.

Som en del av förändringsstödet utbildade vi kommunerna och delade information som stöd för beredningen genom att ordna sammanlagt 30 informationsmöten och planeringsmöten om reformens olika teman och dessutom 7 direktsändningar av Työllisyystiistai.

En av de viktigaste åtgärderna som stöd för kommunernas beredning var inrättandet av ett nätverk av kommunala beredare. I slutet av 2023 öppnade vi till stöd för de kommunala beredarnas arbete både en grupp för förändringsstöd och en Howspace-plattform för ömsesidig dialog mellan kommunerna. På plattformen finns närmare 700 kommunala beredare av AN-reformen och dryga 400 av dessa för en aktiv dialog om aktuella frågor kring reformen med både Kommunförbundet och andra kommuner. Genom enkäten Kommunpuls som genomfördes i maj 2023 kartlade vi kommundirektörernas synpunkter på den kommande reformen.

I oktober publicerade vi en rekommendation om kommunernas förändringskommunikation och kommunikation om tjänster. Syftet var att förtydliga målen och huvudbudskapen med reformen som stöd för en enhetlig och

effektiv kommunikation. Genom rekommendationen ville vi särskilt betona vikten av att främja livskraften och utnyttja det kommunala ekosystemet för att lyckas med reformen.

Den utvecklande utvärderingen av förändringsstödet och ledningen av verkningsfullheten inleddes under hösten. Syftet var att med hjälp av en utvecklande utvärdering sammanställa de viktigaste lärdomarna om ledningen av verkningsfullheten och dess förutsättningar, förmågan att prognostisera och stärka kompetensen samt om hantering av förändringsmotstånd och proaktiv förvaltning som en del av livskraftspolitiken (innovationsförmåga och att verka i ekosystemet). Målet med projektet var dessutom att skapa en utvärderings- och effektmall för förändringsstödet och identifiera utvecklingsbehovet för 2024.

Enligt utvärderingen har gruppen för förändringsstödet gjort ett viktigt arbete för att stödja kommunernas i deras nya roll som ansvariga aktörer för sysselsättningstjänsterna genom att tillhandahålla information, anvisningar, gemensamma diskussioner och juridisk vägledning.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

DEN KOMMUNBASERADE REFORMEN AV DEN GRUNDLÄGGANDE UTBILDNINGEN SVARAR PÅ DE DEMOGRAFISKA UTMANINGARNA

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

De stora demografiska trenderna, såsom den sjunkande nativiteten, påverkar hur utbildningen behöver ordnas i sin helhet. Förändringarna i befolkningsutvecklingen syns på olika sätt i olika kommuner, vilket innebär att den traditionella grundläggande utbildningen som sådan inte nödvändigtvis tillgodoser de lokala behoven i tillräcklig utsträckning. Tryggandet av tillgången och tillgängligheten till utbildning är en viktig utmaning för kommunerna på 2020-talet.

Antalet barn minskar i så gott som alla kommuner i Finland. I de största städerna jämnas situationen ut av invandringen, men den bidrar samtidigt till att elevernas behov blir alltmer mångskiftande och differentierade i olika kommuner.

Kommunförbundet har lyft fram befolkningsutvecklingens inverkan på tillgången och tillgängligheten till utbildning. Kommunförbundet har i sina egna ställningstaganden lyft fram behovet av en möjliggörande lagstiftning och betydelsen av ett fungerande finansieringssystem om kommunerna och utbildningsanordnarna vill samarbeta regionalt.

PROJEKTET NÄTVERKSBASERADE GRUNDSKOLOR ÖKAR KOMMUNERNAS SAMARBETE I ORDNANDET AV GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

Det tvååriga projektet Nätverksbaserade grundskolor genomförs 1.1.2023–31.12.2024. Målet med projektet är framför allt att med hjälp av samsamarbetsformer mellan kommunerna enligt lagen om grundläggande utbildning, identifiera och utveckla nya fungerande lösningar. Det gäller en kvalitativ utveckling av tillgången och tillgängligheten till grundläggande utbildning i hela landet samt undervisningsarrangemang. Personals kompetens och tillgången på personal är också mål i projektet. Genom att utvidga skolgemenskaper, undervisning och lärande kan nyttan av samsamarbetet inom ordnandet av undervisningen utnyttjas i större utsträckning än i dagsläget. Elevernas behov är utgångspunkten i planeringen.

Inom de tio pilotområden som valts till projektet runt om i Finland söker man olika och mångsidiga verksamhetsmodeller som intensifierar samsamarbetet.

Projektet Nätverksbaserade grundskolor ordnade 2023 seminarier på finska med teman om befolkningsförändring och utbildningens tillgänglighet samt digitalisering och utnyttjande av distansförbindelser i den grundläggande utbildningen. I pilotområdena ordnades också 16 workshoppar och för pilotområdenas kontaktpersoner ordnades månatliga möten med undantag av juli. Under 2023 ordnade Kommunförbundet också gemensamma temaspecifika informationspaket för pilotregionerna som stöd för arbetet.

VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstaxsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Under året har vi framgångsrikt både genom ministerierna och via EU-parlamentet påverkat ett antal transport-, energi- och miljörelaterade lagar.

I fråga om till exempel förordningen om restaurering av natur utförde vi påverkansarbete både på nationell nivå och EU-nivå, och tillsammans med våra partner lyckades vi få trepartsöverenskommelsen att beakta de finländska städernas särdrag. Finlands redan mycket gröna kommuner står utanför tröskelvärdena som fastställts i förordningen, och nationell flexibilitet är möjlig för att öka urbana grönområden.

Vi har också aktivt arbetat för kommunernas sak i samband med revideringen av direktivet om avloppsvatten från tätbebyggelse. I nära samarbete med Vattenverksförbundet, andra nordiska regionala och lokala organisationer och CEMR lyckades vi tidigt föra fram särdragen hos våra nordliga och sjörika förhållanden för EU:s institutioner.

Under året fick de tre energidirektiven i EU:s 55%-paket sitt slutliga innehåll, som i de viktigaste frågorna väl motsvarade Kommunförbundets mål. Under hela beredningen strävade vi aktivt efter att påverka innehållet i energidirektiven tillsammans med nationella och internationella nätverk.

I slutet av året arbetade vi tillsammans med energisektorn för att det förslag till tillsynsmodell 2024–2031 som Energimyndigheten lade fram i oktober inte skulle träda i kraft. Förslaget skulle redan 2024 abrupt ha försämrat lönsamheten också för kommunägda eldistributionsbolag. I den tillsynsmodell som trädde i kraft sker åtstramningen gradvis, vilket ger bolagen och ägarkommunerna tid att anpassa sig.

I Miljöministeriets projekt en enda kontaktpunkt för service, som förväntas påskynda den gröna omställningen, var vi med och sporrade statens tillstånds- och tillsynsmyndighet att samla sitt kunnande. Vi önskade också stöd för gränssnittslösningar som krävs för e-tjänster. Samtidigt ville vi värna om verksamhetsförutsättningarna för en smidig och kommunicerande myndighetsverksamhet i kommunerna, nära kunden och enligt principen om [en enda kontaktpunkt](#), utan att äventyra kommunernas särskilda ställning inom markanvändningen.

Vi satsade särskilt på intressebevakningen i EU, och en grupp för tidigt påverkansarbete inom den gröna omställningen med företrädare för kommunerna inledde sin verksamhet. Vi gick också in för att stärka påverkansarbetet och skapa en modell för tidiga

påverkansinsatser. Med hjälp av modellen integreras det tidiga påverkansarbetet i Kommunförbundets intressebevakningsprocess. Samarbetet inom EU-intressebevakningen intensifierades mellan Kommunförbundets sakkunniga i Helsingfors och kontoret i Bryssel, och EU-intressebevakningen har blivit en del av det dagliga arbetet för en stor del av Kommunförbundets anställda.

Vi gav också ut [våra mål för EU-valet för perioden 2024–2029](#), där den gröna omställningen och hur den ska säkerställas återspeglas väl. Dessutom publicerade vi [en artikelserie om den gröna omställningen](#) på vår webbplats.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Till följd av de omställningsförhandlingar som fördes i slutet av 2022 minskade antalet anställda vid Kommunförbundet gradvis under 2023 så att antalet anställda 2023 var i genomsnitt 135 (ordinarie 115 och visstidsanställda 20). År 2022 var de motsvarande siffrorna 160 och 35, sammanlagt 195. Personalkostnaderna uppgick till cirka 11,6 miljoner euro år 2023, jämfört med året innan då de var 16,0 miljoner euro. De utbetalade arvode-nas andel var 0,4 miljoner euro år 2023 och cirka 0,6 miljoner euro året innan.

Välfärdsområdesbolaget Hyvil Ab inledde sin verksamhet i början av år 2023. Bolaget grundades för att erbjuda välfärdsområdena förändringsstöd och stöd för gemensam intressebevakning för välfärdsområdena. Bolagets verksamhet har anpassats enligt välfärdsområdenas behov.

Stödtjänstbolaget Inservio Ab inrättades för att betjäna Kommunförbundet, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT samt Hyvil. I bolaget produceras bland annat IKT- och informationsförvaltnings-, biblioteks-, arkiv- och förvaltningstjänster.

Den nya organisationen som bildades 1.1.2023 är indelad i fem sektorenheter samt verk-

ställande direktörens stab. I verkställande direktörens stab ingår fyra enheter.

Vid Kommunförbundet genomfördes en personalundersökning (Eezy Flow Oy PeoplePower ®) i november 2023. Enkäten mätte bland annat personalens engagemang och välbefinnande, arbetsgemenskapen, personalens utvecklingsförutsättningar samt chefsarbetet. Sammanlagt 77 procent av de anställda besvarade enkäten. Enkätens totalresultat låg över referensnivån och nådde AA-klassifikationen (= God). Med detta resultat fick Kommunförbundet utmärkelsen Finlands mest inspirerande arbetsplatser, som årligen beviljas de bästa organisationer som deltagit i undersökningen Eezy Flow PeoplePower®.

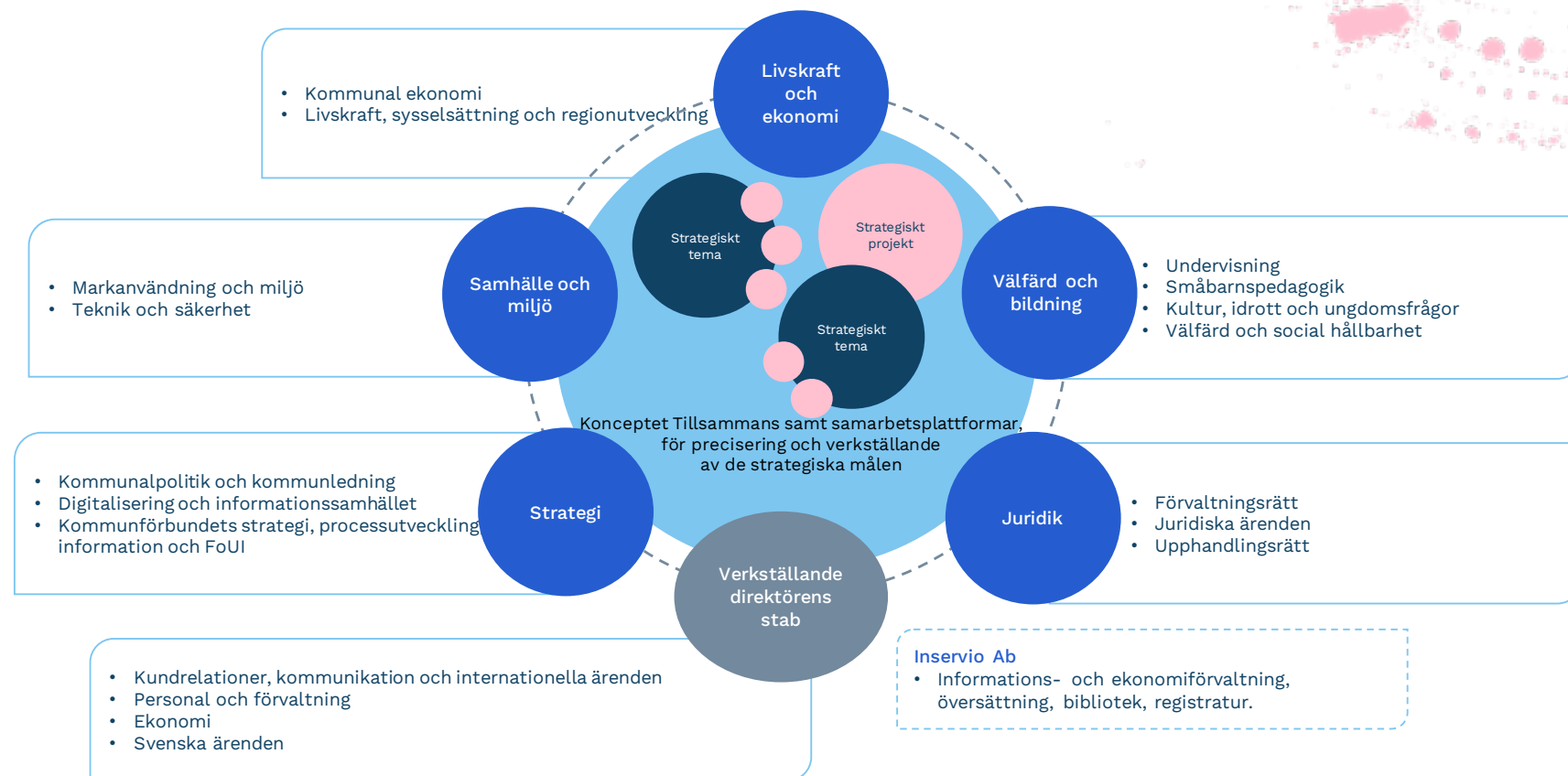
Av enkäten framgår det att lednings- och arbetskulturen samt arbetsförutsättningarna är de tydligaste styrkorna. De goda förutsättningar som arbetsgivaren erbjuder för personalens välbefinnande i arbetet samt en rättvis och jämlik behandling lyftes fram. De tydligaste utmaningarna gällde bland annat personalens syn på Kommunförbundets framtid, oklarheter i förväntningarna och möjligheterna att påverka utvecklingen av verksamheten.

Personalens välbefinnande och arbetstillfredsställelse mäts regelbundet med hjälp av en kort Pulssi-enkät som genomförs 2–3 gånger per år. Enligt tidigare enkäter är största delen av de anställda stolta över att få arbeta vid Kommunförbundet och upplever att deras arbete är meningsfullt.

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

KOMMUNFÖRBUNDETS ORGANISATION OCH VERKSAMHETSMODELL 2023

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

Kommunförbundets intäkter består främst av medlemsavgifter, olika bidrag för utvecklingsprojekt, Kommunstiftelsens stöd samt avkastning från placeringsverksamhet. Medelsanskaffningen bygger på den stadgenliga och av förbundsdelegationen godkända medlemsavgiften, som inbringade 12 miljoner euro för kommunernas del (17,1 miljoner euro år 2022), och som utgjorde över 50 procent av intäkterna från den ordinarie verksamheten medelsanskaffning. Samkommunerna betalade dessutom 0,4 miljoner euro (1,6 miljoner euro) i serviceavgifter för tjänster som motsvarar de tjänster som finansieras med medlemsavgifter

Expertorganisationens största kostnadspost är personalkostnaderna på 11,6 miljoner euro (16,0 miljoner euro), vilket är 58 procent av alla verksamhetskostnader. I personalkostnaderna ingår också arvoden till förtroendeförvaltningen på 0,3 miljoner euro (0,4 miljoner euro). De näst största kostnadsposterna är köpta tjänster 3,4 miljoner euro (3,9 miljoner euro) och ICT-kostnader 1,8 miljoner euro (2,6 miljoner euro). Utvecklingsprojektens andel av ICT-kostnaderna var en knapp fjärdedel år 2023. De ovan nämnda kostnaderna tillsammans med hyreskostnaderna på 1,5 miljoner euro (1,6 miljoner euro) utgör mer

än 90 procent av förbundets totala operativa kostnader. Det operativa resultatet visade ett underskott på 2,4 miljoner euro (-2,2 miljoner euro).

Placerings- och finansieringsverksamheten inbringade år 2023 sammanlagt 7,1 miljoner euro netto (3,1 miljoner euro) utan nedskrivning av dotterbolagsaktier. År 2023 var efter det dåliga placeringsåret 2022 gynnsamt för de flesta tillgångsklasserna. Aktiemarknaden gynnades av en bättre ekonomisk tillväxt än väntat, lägre inflation till följd av lägre energipriser, återhämtning av Kinas ekonomiska tillväxt och slutet på centralbankernas räntehöjningscykel. Den kraftiga ökningen av egendomsvärdena till följd av inflations-siffrorna i oktober fortsatte till årets slut. Ränteplaceringarna började ge avkastning 2023, vilket skapar högre förväntningar på ränteplaceringarna även i fortsättningen.

Kommunförbundets portföljförvaltare konkurrensutsattes under 2022 och de nya portföljförvaltarna Nordea Asset Management och Aktia samt Evli som fortsatte portföljförvaltningen inledde verksamheten med de nya portföljerna i början av 2023. Placeringspolicyn som uppdaterades 2021 möjliggör alternativa placeringar för Kommunförbundet.

Evli valdes som portföljförvaltare för dessa. Marknadsvärdet på Kommunförbundets portfölj steg med 9,6 % under 2023 och var 81,9 miljoner euro i slutet av året (74,7 miljoner euro 31.12.2022).

I Kommunförbundets koncern har ett nedskrivningstest för aktier i Kommunförbundet Holding Ab:s dotterbolag utförts på grundval av situationen i slutet av december 2023. Det framtida kassaflödet för affärsenheterna har beräknats utifrån bruksvärdet och beräkningen av detta har förutsatt uppskattningar. I Finlands Kommunförbund rf:s balansräkning var dotterbolagets aktievärde 35,3 miljoner euro 1.1.2023.

I kassaflödesprognoserna uppskattas FCG-koncernens omsättning under de två första granskningsperioderna minska med i genomsnitt 19 % och under granskningsperiodens följande år öka med cirka 4 % per år och rörelsevinsten bli cirka 4 %. Tillväxtprognosen för restvärdet är 2 %. I beräkningen för 2023 användes en diskonteringsränta på 9,55 %. I beräkningen är det totala återvinningsvärdet 20,9 miljoner euro. Detta leder till ett behov av att skriva ned värdet på FCG:s aktier i Kommunförbundet Holding Ab:s balansräkning. Beloppet som ska ned-

KOMMUNFÖRBUNDET I KORTHET	2
KOMMUNFÖRBUNDETS STRATEGI	3
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS FÖRORD	4
LÖFTEN OM UPPLUCKRING AV NORMER, MÅLSTYRNING OCH EN REVIDERING AV FINANSIERINGSSYSTEMET KOM MED I REGERINGSPROGRAMMET	5
Förtroendet för kommunerna är grunden för en lyckad normuppluckring	8
Reformen av kommunernas finansieringssystem inleddes	10
SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSREFORMEN FÖRDE MED SIG BLACK FRIDAY OCH FLERA NYA FRÅGOR ATT LÖSA	11
Kommunernas Black Friday: Justeringen av överföringskalkylerna för social- och hälsovårdsreformen chockade kommunerna	12
Fastighetstsunamin som hotar kommunerna medförde arbete	13
Arbetet med kontaktytor fortsatte aktivt	14
AN-TJÄNSTERNA ÖVERFÖRS TILL KOMMUNERNA – VERKTYGEN FÖR FRÄMJANDET AV REGIONERNAS LIVSKRAFT SAMMANSTÄLLS	16
Projektet Nätverksbaserade grundskolor ökar kommunernas samarbete i ordnandet av grundläggande utbildning	19
VI STÖDDE KOMMUNERNA I DEN GRÖNA OMSTÄLLNINGEN NATIONELLT OCH PÅ EU-NIVÅ	20
KOMMUNFÖRBUNDET ÄR EN AV DE MEST INSPIRERANDE ARBETSPLATSERNA ÅR 2023	22
Kommunförbundets organisation och verksamhetsmodell 2023	24
KOMMUNFÖRBUNDETS EKONOMI 2023	25

skrivas uppgår till 14,0 miljoner euro. Också i Finlands Kommunförbund rf:s balansräkning gjordes en lika stor nedskrivning som hänförde sig till Kommunförbundet Holding Ab:s aktievärde. I slutet av räkenskapsperioden är värdet på dotterbolagets aktier 21,3 miljoner euro i Finlands Kommunförbund rf:s balansräkning.

Kommunförbundets bokslut visar ett underskott på 9,6 miljoner euro (+7,6 miljoner euro).

Balansomslutningen 31.12.2023 var 108,5 miljoner euro (133,4 miljoner euro) varav eget kapital är 103,1 miljoner euro (108,2 miljoner euro). Finlands Kommunförbund rf hade inga lån från finansiella institut år 2023. Kommunförbundets kassaflöde och likviditet var utmärkta under hela året. Mer information om Kommunförbundets ekonomi finns i bokslutet för 2023.

Kommunförbundets årsberättelse 2023

Helsingfors 2024